

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 3.

LETNIK XXVIII.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. MARCA 1927.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 3, I. 1927.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki vsajano sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice pri Sv. Martinu p. Vurbergu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 5. aprila 1927 po rani sv. maši v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Pregled in odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice v St. Petru pod Sv. Gornim, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob pol 3. uri popoldne v občinski pisarni. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Slučajnosti.

3. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob 3. uri popoldne. 1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Predložitev računskega zaključka za leto 1926 in odobritev istega. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih pri Fari št. 22. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in potrditev istega. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krkl, r. z. z n. z., se bo vršil dne 25. marca 1927 ob 7. uri zjutraj v kaplaniji. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev rač. zaključka za leto 1926. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Bohinjski Boli, r. z. z o. z., se bo vršil dne 25. marca 1927 ob 3. uri pop. v župnišči. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Bilanca za leto 1926. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za Planino in Studeno v Planini, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob pol 8. uri zjutraj v Planini v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Komendi, r. z. z n. z., se bo vršil dne 20. marca 1927 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za Slovensko-gradski okraj v St. Ilju pod Turjakom, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob 3. uri pop. v prostorih posojilnice. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Novem mestu, r. z. z n. z., se bo vršil v ponedeljek dne 4. aprila 1927 ob 1. uri pop. v gradnih zadruginih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnega društva občin Lokavec, Rožengrunt, Trate, Vratji vrh in Vratja vas v Lokavcu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 10. aprila 1927 ob 14. uri v prostorih g. Al. Senekovič v Lokavcu št. 15. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Nadomestna volitev člana nadzorstva. 4. Slučajnosti.

XX. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob 3. uri pop. v Društvenem domu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

16. redni občni zbor Kmetijskega gospodarskega društva v Logatcu, r. z. z o. z., se bo vršil 25. marca 1927 v Društvenem domu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Volitev dveh članov načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Kamniku, r. z. z o. z., se bo vršil dne 3. aprila 1927 ob pol 10. uri popoldne v »Orlovski telovadnici« v Kamniku. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrditev rač. zaključka za leto 1926. 5. Dopolnilna volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Sprememba pravil. 8. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Mlekarske zadruge v Semiču, r. z. z o. z., se bo vršil dne 19. marca 1927 ob 8. uri zjutraj v semiški šoli. 1. Posvetovanje o plačilu strojev. 2. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Clani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12:50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Kongres Glavnega Zadružnega Saveza.

Letošnji kongres Glavnega Zadružnega Saveza se je vršil v nedeljo 13. marca v Beogradu. Vodil ga je podpredsednik dr. Bernaldi iz Splita, ki je nadomeščal obolelega predsednika dr. A. Korošca. Kongresu je prisostvovalo mnogo delegatov iz vseh krajev države, minister za poljedelstvo dr. Kulovec, poslanci Pušenjak, dr. Šečerov in Peleš ter veliko število zastopnikov poljedelskega in finančnega ministrstva.

Kot prva točka je bilo na dnevni red postavljeno poročilo gen. tajnika dr. Prohaske in inž. Postiča o poljedelski krizi.

Iz govora dr. Prohaske omenjamo:

Že pred več leti je G. Z. S. opozarjal gospodarske kroge, da bo poljedelska kriza, ako bo trajala dalj časa, prešla tudi na druge panoge gospodarstva (trgovino, industrijo in obrt). Opozarjala je na dejstvo, da je v naši državi poljedelstvo najpoglavitejša gospodarska panoga, na kateri sloni ostalo gospodarstvo in da ostale panoge končno škodujejo samim sebi, ako delajo proti interesom poljedelstva. Takrat se ta svarila niso upoštevala.

Toda trditev se je izpolnila. Kriza je dejansko prešla na ostale gospodarske panoge in koncem preteklega leta so naši gospodarski krogi brez pridržka priznali, da izvira današnja kriza v trgovini in industriji iz trajajoče krize naše poljedelske produkcije. Po-

ljedelci, ki zastopajo osnovno produkcijo, ne morejo slediti onim, ki propovedujejo štednjo »za vsako ceno«. Razumno štedenje je bolj kot kdaj priporočljivo, toda štedenje postane brezmiselno, ako se štedi pri proizvodnih sredstvih, ki so potrebna za ekonomičen uspeh produkcije.

Ko so ostali gospodarski krogi preteklo leto spoznali dejansko stanje, so večinoma zahtevali, da se v svrhu povečanja kupne moči širokih mas našega naroda takoj prične z delom za pospeševanje poljedelstva. Ta reakcija je simpatično in edino pravilna. Seveda je bilo tudi mnogo glasov, ki so valili vso krivdo na davke in zahtevali take olajšave, ki poljedelstvu ne bi mogle koristiti, oziroma povečanje že itak pretiranih ugodnosti gotovim panogam brez ozira na osnovno poljedelsko krizo.

Oni, ki trdijo, da obstoja samo gospodarska depresija, imajo v gotovem oziru prav, kajti poljedelska kriza traja že nekaj decenij, izvzemši abnormalno stanje za časa vojne.

Dejstvo je, da se je renta poljedelske produkcije pod vplivom prekomorske konkurence znatno zmanjšala. Trdi se, da izvira konkurenčna zmožnost prekomorskih dežel v tehničnem napredku; to pa je v gotovih ozirih netočno. Po uradnih podatkih je ugotovljeno, da ni povprečni pridelek na hektar v Združenih državah večji kakor pri nas.

Ameriško poljedelstvo trpi na drugi strani radi pomanjkanja delavnih sil. Pač pa ugodno vpliva na ameriško konkurenčno zmožnost tamošnja nizka cena zemljišč (zemljišča so za polovico cenejša kakor pri nas), vsled česar zahteva zemljiški kapital manjši delež na obrestih, ki so tam že itak nizke in paralelni razvoj prometne in izvozne organizacije. Proizvajalni stroški so zaradi tega nižji.

Naša gospodarska politika zadnjih let tega ni upoštevala, temveč je celo ovirala potrebno preorijentacijo. Zato je skrajni čas, da se ta gospodarska politika spremeni posebno z ozirom na oni del našega gospodarsko-političnega sistema, ki bi ga lahko imenovali »industrijomanija za vsako ceno«. Poljedelstvo ni proti razvoju industrije. Pač pa je proti oni politiki, ki s carinami, taksami itd. draži sredstva, potrebna poljedelski produkciji.

Glavne smernice preorijentacije našega gospodarstva morajo biti sledeče:

1. Naše poljedelstvo mora skrbeti, da prinaša na trg plemenite produkte, proizvođa bolje kvalitete, za katere more doseči tudi višje cene.

2. Merodajni činitelji morajo ustvariti ugodnejše proizvodne pogoje, ki bodo omogočili, da se poveča produkcija v razmerju z delom, da se na podlagi ekonomske rentabilnosti intenzivira produkcija.

3. Zadružno samopomoč poljedelstva mora podpirati država, dokler se gospodarstvo ne preorijentira.

4. Ker je evropski trg s strani prekomorske konkurence glede živinskih proizvodov manje ogrožen kakor glede rastlinskih proizvodov, se mora naše poljedelstvo preorijentirati v prvi vrsti na pospeševanje in povzdigo živinoreje.

Inž. Postić je v svojem govoru naglašal, da so melioracijska dela najboljša sredstvo

za znižanje produkcijskih stroškov v kmetijstvu.

Poslanec dr. Slavko Šečerev je poudarjal važnost selekcijskih (semenogojških) postaj, kmetijskih zbornic in proučevanje kmetijskega gospodarstva.

Poljedelski minister dr. Kulovec se je pridružil izvajanjem referentov in je omenjal, da ministrstvo intenzivno dela na tem, da se odstrani poljedelska kriza. Skupščini name-rava predložiti zakonski načrt o poljedelskih zbornicah. Ukinila se bo trošarina na petrolej in bencin, v kolikor se potrebuje za pogon poljedelskih strojev. V kratkem bodo sledile še nadaljne ukinitve, oziroma zmanjšanje carine na tomaževo žlindro, pluge in mnoge druge predmete, ki so potrebni poljedelstvu.

Po nekaterih nadaljnjih govorih je bila sprejeta posebna resolucija o poljedelski krizi, ki ima sledečo vsebino:

»Naša splošna gospodarska kriza izvira iz poljedelske krize, ki se je vsled nepravilne gospodarske politike v zadnjih letih še po-ostрила. Ta gospodarska politika je bila v toliko napačna, v kolikor je povzročala podražitev poljedelske produkcije. V zvezi s tem kongres energično zahteva, da se ukine brez-obzirna protekcionistična politika industrije, v kolikor ta politika vali bremena na poljedelsko produkcijo. Industrija naj se ne pospešuje z visokimi carinami, trošarinami in sličnimi sredstvi, temveč z drugimi olajšavami, ki ne ogrožajo rentabilnosti poljedelske produkcije. V naši državi je treba v prvi vrsti voditi agrarno politiko.

Da je naša splošna gospodarska kriza nastala iz osnovne poljedelske krize, je bilo že ob priliki velike železniške konference v Beogradu brez ugovora dognano.

Kongres dalje smatra, da je izhod iz te stalne poljedelske krize mogoč le tedaj, če se naše poljedelstvo preorijentira z ozirom na potrebe svetovnega tržišča. Intenziviranje

poljedelske produkcije pa najbolj ovira današnji davčni sistem, ki potom neposrednih, predvsem pa posrednih davkov najobčutneje obremenjuje ravno poljedelsko produkcijo. Da se pospeši intenziviranje in preorijentiranje poljedelske produkcije, je treba zgraditi potrebne železniške komunikacije. Vse investicije v državnem proračunu pa se morajo izvesti potom amortizacijskih posojil.

Energično reorganizacijo poljedelske službe je treba čimpreje izvesti in to s pomočjo zadružnih organizacij. V to svrhu naj se ustvari nov edinstven zakon o zadružništvu. Osnovati je treba državna okrajna vzorna gospodarstva, na katerih naj gospodarijo agronomi po principih privatnega gospodarstva.

Drugo točko dnevnega reda je tvorilo poročilo o poljedelskem kreditu. Referent je bil vseučiliški profesor dr. Oton Frangeš iz Zagreba, ki je povdarjal, da se v vseh sosednjih državah pospešuje poljedelska produkcija, edino pri nas se je v tem oziru prav malo storilo. V Rumuniji, Avstriji, Ogrski se močno in hitro razvija zadrugarstvo, ker ga znatno podpira država. V Grčiji se je zadrugarstvo sicer uvedlo šele l. 1914, vendar hitro uspeva. V zadnjem času je grška vlada dala poljedelskim zadrugam četrt milijona drahem posojila. Uspehi so prav lepi; v zadnjih petih letih se je obdelana ploskev povečala od 2,6 na 3,9 milijonov hektarov. V Italiji je država nedavno dala zadrugam posojilo 50 milijonov lir in se obvezala v bodoče dati zadrugam potrebni obratni kapital, in sicer petkrat toliko, kolikor ga zadruge same zberejo. Kongresu predlaga resolucijo, ki v glavnem obsega sledeče:

Obstoječe zadruge se za dobo petih let smatrajo kot krajevne zadruge, zadružne zveze pa kot oblastne zadruge po zakonu o poljedelskem kreditu. Dokler trajajo tečasne odredbe, naj dobe zveze svoje zastop-

stvo v ravnateljstvu za poljedelski kredit. Dalje naj se povoljno zaključi akcija za saniranje propadajočih zadrug. Končno naglašajo resolucija, da se zadrugarstvo more razviti le v svobodi, vendar pa se ne sme zadrugarstvu delati težkoč s strani državnih oblasti.

K razpravi o poljedelskem kreditu se je oglasil tudi generalni ravnatelj poštne hranilnice dr. Mil. Nedeljkovič. V svojem govoru je povdaril, da more poštna hranilnica dati le kratkoročne kredite, ker mora imeti vedno likvidna sredstva. Osebnostno smatra, da so zadruge z neomejeno zavezo najsigurnejši dolžniki, zato bo gledal na to, da se zadrugarstvu dajo potrebni kratkoročni krediti. Narodna banka pa mora zadrugarstvu s svoje strani zasigurati reeskompt menic.

Kongres se je izjavil proti naziranju načelnika dr. Stojkoviča, po katerem naj bi bilo ravnateljstvo za kmetijski kredit edino poklicano, da organizira kmetijski kredit. Dr. Bernaldi in Sandić kritizirata zakon o poljedelskem kreditu, ki ga je izdelal dr. Stojković. Zadrugarstvo ne stoji na plemenski bazi, kar dokazuje dejstvo, da tekom osmih let v zadrugarstvu ni bilo prišlo do konfliktov.

K tretji točki programa — davčna vprašanja — je govoril poslanec Pušenjak, ki je predložil resolucije sledeče vsebine:

Vlada se poziva, da v svrhu izenačenja davkov v celi državi čimpreje pretrese in odobri zakon o izenačenju davkov. V davčnem zakonu naj se spremene odredbe glede davka na zemljišča, ki v dosedanji obliki daje možnost, da se poveča. Davek na zemljišče naj bo elastičen in naj se zaradi tega odmeri v zlatu. Narodna skupščina naj vsako leto z ozirom na gospodarske razmere odredi mnogokratnik, ki bo določil, v kateri izmeri naj se plača ta davek. Vse dosedanje davčne ugodnosti, ki so jih uživale zadruge, naj ostanejo v neokrnjenem obsegu.

Dr. Bervaldi je predložil resolucijo glede proizvodnih (produktivnih) zadrug, ki morajo temeljiti na načelu skupnega sodelovanja, skupnega predelovanja in skupne prodaje ter morajo iskati materialno moč same v sebi v obliki zadosti velikih deležev, a država naj jih podpira s cenenimi krediti.

Slednjič je bila sprejeta še resolucija o kreditih poštne hranilnice, katere pravilnik bi bilo treba premeniti v pogledu ocenjevanja kreditnih sposobnosti ter bi se pri združenih z neomejeno zavezo moralo jemati v poštev ne samo premoženjsko stanje zadruge, ampak tudi stanje vseh združnikov.

Po štrajkih povzročena škoda.

Z angleškim premogovnim štrajkom se je končal največji štrajk v štrajkovni zgodovini sveta. Prav zanimivo je preiskovati podatke o zgubi, povzročeni po štrajkih zadnjih desetletij, koliko dni in koliko kapitala so ti mezdni boji ugrabili delavcem, podjetnikom in svetovni industriji.

Tak seznam kaže jasno in razločno, kako dragi in nespametni so štrajki in kako ravno delavci na tem načinu, da dosežejo svoje zahteve, največ trpijo.

V Zedinjenih državah uvidevajo delavci od leta do leta bolj, da je prospeh industrijskih podjetij njih lastna korist, in se zmeraj bolj varujejo, da bi s štrajki ogrožali normalni razvoj podjetij, ki jim služijo. Drugače je na Angleškem, kjer delavstvo ni tega prepričanja. Leta 1913 je bilo na Angleškem s štrajki zgubljenih nad 11 milijonov delovnih dni. Med vojsko se je število izgubljenih delovnih dni znižalo na prav majhno mero, a je po vojski zopet zelo naraslo. Leta 1919 je bilo zgubljenih vsled štrajkov 34 in pol milijona delovnih dni, leta 1920 17 milijonov, od leta 1921 do 1925 na leto celo približno 41 milijonov dni. Nato je prišel veliki premogovni štrajk. Ta štrajk je obsegal 1.100.000 delavcev in je v 29 tednih požrl nad 140 milijonov delovnih dni, skoraj polovico vseh v letih 1910 do 1925 zgubljenih dni, ki jih je bilo 291.836.000. Zguba na mezdah v premogovnem štrajku znaša 275 milijonov dolarjev —

to statistiko so napravili Amerikanci, zato je vse v dolarjih —, podjetniki so pa imeli zgube za poldrugo milijardo dolarjev.

To so svote, ki si jih ne moremo predstavljati. Koliko je pisanja, če najame kakšna država posojilo 50 ali 100 milijonov dolarjev; to je pa 1500 milijonov! A še vse to so samo vidne zgube, v katerih še ni kar nič vračunjena škoda za vso angleško industrijo.

Leto z največjim številom štrajkov na Angleškem je bilo leto 1913 s 1459 mezdnimi spori. Med vojsko je bilo manj štrajkov, kar je pač umevno. Leta 1918 jih je bilo že spet 1165, leta 1919 1352, leto 1920 je bilo s 1607 štrajki rekordno leto štrajka, leta 1921 je padlo število na 763, itd.

Zanimivo je dejstvo, da glede štrajkov Nemčija za Anglijo ne zaostaja dosti. Dočim je bilo na Angleškem v letih 1921 do 1925 vsled štrajkov izgubljenih okoli 205 milijonov delovnih dni, jih je bilo v istih letih izgubljenih na Nemškem 127 milijonov. Štrajki so stali Nemčijo v letih 1918 do 1925 okoli 13 milijard dolarjev; 500 milijonov pride na delodajalce, 1800 milijonov na delavce, 10.700 milijonov pa na občinstvo.

Kakor rečeno, so razmere v Zedinjenih državah ameriških veliko ugodnejše. Leta 1916 je bilo tam še 2667 štrajkov z nad poldrugim milijonom zgubljenih delovnih dni. Leta 1919 je bilo s 4 milijoni dni rekordno leto; od tedaj naprej se pa število zmeraj

bolj niža in je bilo na primer leta 1924 samo še 872 štrajkov s 654.453 zgubljenimi delovnimi dnevi. Vidimo, da si podjetnik in delavec v Ameriki ne stojita več drug drugemu nasproti kot nasprotnika, temveč da sodelujeta. Pride pa v Ameriki zraven še nekaj drugega: podjetniki pritegujejo delavce in nastavlence zmeraj bolj v podjetja kot soudeležnike. Te dni smo brali zanimiva poročila. Tako na primer, da so v 22 največjih ameriških podjetjih prešle delnice v prav velikem obsegu v roke nastavlencev. Pomislimo samo tole: 315.497 stalnih nastavlencev ima sedaj za 455 milijonov dolarjev nominala

delnic v svojih rokah. Od 150.000 delnic Steel Corporation (Steel = Stahl = jeklo) pride na nastavlence več kot 50.000 kosov, torej nad tretjino. Tako je tudi v drugi kovinski industriji. Pri velikem številu podjetij znane petrolejske družbe Standard Oil Co je celo več kot polovica delnic last nastavlencev. Pri teh petrolejskih družbah ima 44.000 nastavlencev za 90 milijonov dolarjev delnic. Ni čudno, da v takih razmerah število štrajkov ponehuje. Kakšne ogromne množine narodnega premoženja se na ta način prihranijo.

Mellon o bodočem svetovnem gospodarstvu.

Mellon je trgovski tajnik v ameriškem ministrstvu, po naše finančni minister. Obenem je Mellon eden največjih ameriških podjetnikov, eden prvih ameriških davkoplačevalcev itd., torej eden najboljših poznavalcev svetovnega gospodarstva. Večkrat pride v Evropo, posvetovat se z generalnim ravnateljem Angleške banke o finančnem položaju, ali pa gre v Pariz ali Berlin itd., večkrat pa pridejo evropski finančniki v Ameriko posvetovat se z njim. O finančnogospodarski bodočnosti sveta se je proti dopisniku velikega evropskega lista takole izrazil:

»Severna Amerika sama je v ugodnem položaju. Imamo ogromne zaloge surovin, a moramo plačati tudi visoke plače. To je prav; kajti cvetoče blagostanje in udobno urejen način življenja imata za posledico veliko porabo, in to pride slednjič zopet produkciji v prid. Naše blagostanje je trdno zasidrano in ga nič ne bo omajalo. Evropa se po mojem mnenju odločno približuje zbolšanju; mislim, da bo kmalu prišlo do končne ureditve. Nemčija se je s svojo občudovanje vzbujajočo energijo lotila dela, da popravi po vojski po-

vzročeno škodo. Mislim, da je za Evropo velikega pomena vprašanje stabilizacije valut. Francija mora spraviti svoje finance v red. V bodočih desetih letih vidim v svetovnem gospodarstvu največje razvojne možnosti, zlasti vsled napredka Afrike in Južne Amerike, ki sta določeni, da bosta postali dobri prodajni pokrajini za evropsko produkcijo. Tudi breme vojnih dolgov se bo zmeraj manj občutilo. Tudi po Napoleonovih vojskah so mislili angleški politiki in bankirji, da jih bo vojni dolg zadušil. Rešitev jim je prinesel parni stroj. In kaj je parni stroj v primeri s sedanjimi iznajdbami, ki odkrivajo in bodo odkrivale nepregledno polje človekovega delovanja!«

Če govori Mellon o ameriških surovinah in o njih moči, ima seveda prav. Profesor I. Russel Smith z univerze Columbia je izračunil, da razpolagajo Zedinjene države s 40% vseh uporabljenih vodnih sil sveta, da imajo 35% vsega železniškega omrežja, 57% vseh telefonskih in brzojavnih zvez, nad 80% vseh avtomobilov. Producirajo 71% bombaža, 50% premoga, 64% petroleja, 52% cina,

60% cinka, 59% bakra, 52% surovega železa, 48% svinca itd. Vsa ogromnost teh števil se pa vidi šele, če pomislimo, da meri površina Zedinjenih držav 10 milijonov km² in da štejejo nekaj nad 120 milijonov prebivalcev; to je nekaj več kot 7 odstotkov površine suhe zemlje in okoli 7 odstotkov vsega prebivalstva zemlje. Lani je bila v Zedinjenih državah rekordna produkcija, ki je prekosila vsa pričakovanja. Premoga so nakopali 578 milijonov ton, za približno 60 milijonov ton več kot leta 1925 in za 100 milijonov ton več kot leta 1924. Produkcija surovega železa je

dosegla 39,100.000 ton (l. 1925 36,400.000 ton, l. 1924 31,100.000 ton); produkcija jekla okoli 48 milijonov ton (45 in 38 milijonov ton v prejšnjih letih); produkcija petroleja 778 milijonov barelov (764 in 714 v letih 1925 in 1924) — 1 barel petroleja je 151.4 l —; produkcija avtomobilov 4,480.000 (4,330.000 in 3,550.000); produkcija umetne svile je dosegla gigantsko svoto 63,400.000 angl. funtov à 0.453593 kg, za 12,400.000 funtov več kot leta 1925; produkcija bombaža je znašala 6,700.000 bal, za 300.000 bal več kot leta 1925 in za 1,200.000 bal več kot leta 1924.

Devize leta 1927.

Leto 1926 je pomenilo za večino vrednot dobo nadaljne stabilizacije in nadaljevanje procesa, ki se je pričel leta 1923. Od dveh velikih evropskih novčnih zvez, skandinavske in latinske, obstoji samo še prva in se bliža svoji popolni obnovi; švedska in danska krona sta v začetku tekočega leta svojo mirovno pariteto skoraj dosegli, norveška ji je bila zelo blizu. Nasprotno se je pa latinska zveza letos tudi juridično razdružila, ko faktično itak že dolgo časa ni več obstojala. Začela je Belgija z osnutjem nove vrednote »belga«, ki so ji dali vrednost 5 belgijskih frankov. Na novo je prišla med vrednote ogrska vrednota pengö, ki pišemo o njej na koncu tega članka obširnejše poročilo. Da moremo spremembe tečaja raznih evropskih vrednot primerjati, navedemo tečaje borze v New Yorku, ki je bila tudi lani za Evropo merodajna. V tabeli so navedeni tečaji za 10.000 enot, za London za 100 funtov.

1. I. 1926 1. IV. 26 1. VII. 26 1. X. 26 15. XII.

London	485.12	486.25	486.62	485.25	485.—
Amsterdam	4025.—	4000.—	4017.—	4004.—	3998.—
Stockholm	2681.—	2682.—	2683.—	2674.—	2672.—
Kopenhagen	2470.—	2618.—	2653.—	2666.—	2663.—

Berlin	2380.—	2381.—	2381.—	2382.—	2380.—
Oslo	2134.—	2143.—	2196.—	2190.—	2525.—
Zürich	1932.—	1926.—	1936.—	1933.—	1932.—
Madrid	1412.—	1416.—	1612.—	1515.—	1525.—
Dunaj	1412.—	1412.—	1425.—	1425.—	1412.—
Varšava	1150.—	1252.—	974.—	1112.—	1114.—
Bruselj	453.—	364.—	271.—	271.—	1392.— ¹
Rim	403.50	402.37	356.—	377.—	458.—
Paris	376.—	314.—	268.—	281.—	399.—
Praga	296.—	296.25	296.25	296.25	296.25
Belgrad	177.50	176.—	177.50	176.75	176.75
Helsingfors	252.—	253.—	251.50	251.—	251.—
Bukarešta	46.—	41.25	46.—	51.25	48.50
Sofia	72.25	73.—	72.50	72.50	72.50
Budimpešta	0.14 ¹ / ₈	0.14 ¹ / ₈	0.14 ¹ / ₈	0.14 ¹ / ₈	0.14 ¹ / ₈

Torej takole: za 100 funtov si dobil 485.12 etc dolarjev, za 10.000 holandskih golderinarjev 4025 etc dolarjev, za 10.000 švedskih, danskih ali norveških kron 2681, 2470 in 2134 etc dolarjev, za 10.000 nemških mark 2380 dolarjev, za 10.000 avstrijskih šilingov 1412 etc dolarjev, za 10.000 švicarskih frankov 1932 itd. dolarjev, za 10.000 belg. frankov 453 etc dolarjev, 15. 12. 1926 pa za 10.000 »belg« 1392 dolarjev; za 10.000 dinarjev si dobil lani 176 do 177.50 dolarjev. Itd.

Gornji seznam nam v glavnem sledeče pokaže: angleški funt ni vsled štrajka nič izgubil na vrednosti in se je stalno držal pari-

¹ Tu je že belga.

tetnega tečaja v razmerju do dolarja s prav majhnim kolebanjem. Tudi holandski goldinar in švedska krona sta imela prav miren razvoj. Danska in norveška krona sta stremili po mirovni pariteti; danska ji je prišla na 1% blizu, norveška pa na 7%. Če pa pomislimo, da je bila notacija danske devize leta 1925 še 1750 in notacija norveške devize 1550, vidimo, da sta se ti dve valuti v letih 1925 in 1926 dvignili za 70%; kakor vse kaže, bo letos skandinavska novčna zveza spet vzpostavljena. Nepomembno je bilo v lanskem letu kolebanje nemške marke, švicarskega franka, avstrijskega šilinga, češkoslovaške krone, jugoslovanskega dinarja, finske marke, bolgarskega leva in ogrske krone; nekoliko večje je bilo kolebanje rumunskega leja — ki ga hočejo sedaj tudi stabilizirati — in pa španske pesete. Peseta se je sicer proti sredini leta visoko dvignila nad začetek leta, a je nato šla spet nazaj. Poljski zlot je v drugem lanskem četrtletju vsled prav nejasnih tedanjih gospodarskih razmer šel zelo nazaj, a je to nazadovanje v drugi letni polovici popravil in je bil na koncu leta približno tam kakor v začetku leta.

Od vrednot nekdanje latinske zveze omenimo najprvo »belgo«. Belgijski frank je bil lani zelo nemiren in je zgubil v par mesecih skoraj polovico svoje vrednosti. Belgijci so ga hoteli oprostiti tečajnega razvoja francoskega franka, in se jim je to v oktobru posrečilo. 27. oktobra so vpeljali novo denarno vrednoto, »belgo« = 5 belg. frankov, in se njen tečaj od tedaj ni skoraj nič spremenil. Tendencia francoskega franka je bila od začetka zelo slaba, najslabša v juniju; nato se je pa frank prav zelo okrepil in je prišel v sredi decembra skoraj na 400, torej 400 dolarjev za 10.000 frankov; dvig od 1. julija do 15. decembra znaša skoraj 50 odstotkov. Kako bodo frank stabilizirali, o tem si še niso na jasnem. Večina je za to, da gre

frank počasi navzgor do gotovega razmerja do dolarja ali funta in da tam ostane. Ali se mu da drugo ime ali ne, to je pač vseeno. Belgijci, Avstrijci in Ogri so se sicer odločili za drugo označbo, Nemci, Rusi i. dr. pa ne in so kar enostavno prejšnje marke in rublje itd. za toliko in toliko število vstavili v novi račun; na primer: 1 milijon prejšnjih rubljev = 1 sedanjí rubelj; 1 bilijon mark = 1 sedanjá marka. Prav tako kakor francoski frank je imela tudi lira lani nemirno leto. Pet mesecev je bila nekako stabilizirana na ca 400, je šla nato za frankom in je dosegla 20. julija svoj najnižji tečaj 318; 1. septembra je bila že spet na 378, 1. oktobra na 377; nato je šla zelo hitro navzgor in je prišla sredi decembra nad 450. Kako je sedaj z liro in kako dobro napreduje, beremo vsak dan v dnevnem časopisju. Italijanska vlada hoče njen tečaj kolikor mogoče stabilizirati, ker je vsako kolebanje gospodarsko zelo škodljivo; ni pa doslej še prav nič znano, kakšna bo podlaga stabilizacije. Svrhi čim trdnjše stabilizacije je služilo tudi takozvano »liktorsko« (fašistovsko) notranje posojilo, kojega podpisovanje se je vsled hudega pritiska prav dobro obneslo.

Kot dodatek k temu članku zapišemo še, kako so stabilizirali svojo valuto Ogri. K novi vrednoti pengő je prešla Ogrska s 1. januarjem 1927. Po slovensko bi se pengő reklo trd, kovan, žvenketajoč denar; prav pripravno ime. Nova ogrska valuta temelji na zlatu; na 1 kg čistega zlata pride 3800 pengő. Dotedanjih 12.500 ogrskih kron so izenačili z 1 pengő. V zlati pariteti je 1 zlati funt enak 27.83 pengő, 1 zlati dolar 5.72, 1 zlati holandski goldinar 2.3, 1 zlati frank 1.1, 1 zlata švedska krona 1.53, 1 zlata marka 1.362 pengő itd. Razmerje do dinarja bomo vsak dan v časopisju, povprečno je 10 dinarjev 1 pengő. Zanimivo je to, da pride na 1 kg zlata 3800 pengő in da je prišlo pred

vojsko na 1 kg zlata 3280 kron, oziroma 328 zlatnikov po 10 ali pa 164 zlatnikov po 20 kron. Torej je zlato razmerje predvojne krone in sedanjega pengö precej blizu. Na Ogrskem se morajo od 1. januarja naprej vsi državni in občinski računi voditi v pengö, ta vrednota je obvezna. Prav tako je tudi v trgovinah, vse mora biti v pengö; v kronah označene cene ne veljajo več. Preračunavanje kron v pengö se izvrši z delitvijo z 12.500; odlomki pod pol helerja se opustijo, odlomki nad pol helerja se računajo kot cel heler. Tudi inozemstvo se mora navaditi na novo enoto. Menice, čeki itd., vse se mora glasiti sedaj na pengö.

Seveda je pa vsaka prilagoditev na novo enoto precej težavna in traja dosti časa. Berimo le dunajske časopise; Avstrija ima že davno svoj šiling in vendar beremo v listih zmeraj še o kronah. Prav tako beremo v poročilih o belgijskem železu zmeraj le besedo frank in nikdar ne »belga«, čeprav je ta vrednota sedaj uradno veljavna. A v Avstriji in v Belgiji si brž pomagamo; pri šilingu delimo krone z 10.000, pri belgi pa franke s 5; težja je pa delitev pri pengö, z 12.500. Preprostemu človeku boš kaj težko dopovedal, da je delitev z 12.5 računsko isti proces kot pomnožitev z 8. Kako je pa Ogrska prišla do tega razmerja? Nekaj novega je morala vpeljati. Krona je zgubila po vojski svojo vrednost v taki izmeri, da ni imela nobene praktične vrednosti več. Teoretično je pač vsaka stabilna vrednota enako vredna; ogrska krona je bila lani stabilizirana — pogled v gornji seznam nam to potrdi — in bi bila kot taka lahko ostala tudi še nadalje. A praktično je to nekaj drugega; ničle se kopičijo, števila so ogromna, ne pomenijo dosti, napak je veliko, čas se zamudi, in dela je obilo; zato je bila enota na vsak način potrebna. Primerjaj Rusijo in Nemčijo, ki sta skrčila kar milijonske in bilijonske številke. Saj bo-

mo tudi pri nas morali enkrat napraviti ta proces, samo da bo ob nekoliko zvišanem tečaju dinarja zadostovalo kar deljenje z 10, pa bo 1 dinar = 1 zlati ali 1 švicarski frank. O načinu prelevitve krone v pengö so se na Ogrskem veliko posvetovali. Najprvo so priporočali vpeljavo zlate krone — 1 zlata krona = 1.16 pengö, torej približno 1 švicarski frank — ali pa angleškega šilinga, nato so prišli na avstrijski način delitve z 10.000 in tudi z 20.000. Slednjič so se odločili za razmerje 1 : 12.500, ki je nekako v sredi med zlato krono in nad 10.000 kratno vrednostjo dotedanje papirne krone. V svrhu lažjega prehoda bo Narodna banka ogrska vpoklicala najprvo bankovce, glaseče se na 100.000 kron in manj. Ti bankovci ostanejo zakonito plačilno sredstvo do 30. junija 1927, in jih bo od tedaj naprej skoz tri leta sprejemala samo še Narodna banka. Bankovci po 500.000 in po 1 milijon kron ostanejo še nadalje v prometu in se bo izmenjava izvršila pozneje.

Psihologično si od kovanega denarja obetajo na Ogrskem isto kot povsod drugod. S pengöjem pridejo nazaj k žvenketajočemu denarju, vedo, da je nekaj vreden, to jim vrne spet zaupanje vanj in jih bodri k varčevanju. Prav isto smo imeli priliko opazovati v preteklih mesecih pri nas; novi dinarski, poldinarski in dvadinarski novci so nam vrnil zaupanje v denar in so nam povedali, da denar spet nekaj pomeni. Prej pa na visoke svote se glaseči bankovci niso bili nič vredni in jim nihče ni zaupal. Tu notri je velik psihologičen moment. **Resnični prehod k novi vrednoti je važen dogodek v gospodarskem življenju vsakega naroda.** To smo v izredno velikem obsegu mogli opazovati v razvoju nemškega gospodarskega življenja, to smo opazovali v Rusiji, to opazujemo sedaj na Ogrskem in to mislimo, da bomo imeli priliko opazovati v še večji meri kot doslej tudi pri nas.

◎ ◎ ◎ VPRAŠANJA IN ODGOVORI ◎ ◎ ◎

Vprašanje 6: Pri naši zadrugi je načelnik odstopil, toda je še ostal v odboru, na njegovo mesto pa je bil na občnem zboru izvoljen eden dosedanjih odbornikov, tako, da so še vedno iste osebe ostale v načelstvu. Ali moramo to naznaniti sodnji? (Km. dr. v S.)

Odgovor: Po vaših pravilih ima načelnik določene posebne funkcije, katerih ne more izvrševati noben drug odbornik. Zato morate izpremembo glede načelnikovega mesta naznaniti registracijski sodnji. Ker pa je bil novi načelnik že dosedaj v odboru in se njegov podpis nahaja že legalizovan med akti v združnem registru, vsled tega ni potreba njegovega podpisa dati znova legalizovati.

Vprašanje 7: Ali se vpiše vinkulacija samo v knjigo hranilnih vlog ali tudi v hranilno knjižico? (H. p. v K.)

Odgovor: Vinkulacija se vpiše v knjigo hranilnih vlog, v hranilno knjižico se zabeleži le opomba »Vinkulirano«. Vinkulacija, naj si bo ime ali geslo, v hranilni knjižici bi bila brez vsakega pomena.

Vprašanje 8: Ako je nadzorstvo odstavilo kakega člana načelstva, kakšne posledice ima to za dotičnega člana? (H. p. v S.)

Odgovor: Dotični odbornik ne sme od tistega časa naprej več izvrševati svojih naročil, ko se mu je sporočilo, da je odstavljen. To odstavljenje je samo začasna odredba. Njegova izvolitev v načelstvo s tem še ni preklicana in razveljavljena. O tem namreč odločuje občni zbor, katerega ima nadzorstvo čimprej sklicati. Na občnem zboru se potem definitivno sklene, ali se izvolitev v načelstvo preklic ali ne. Ako se občni zbor pridruži sklepu nadzorstva, potem se voli nov odbornik. Če pa občni zbor odstavitve ne odobri, zadobi začasno odstavljeni odbor-

nik nazaj vse svoje pravice kot odbornik in ni potreba nove volitve.

Vprašanje 9: Nekemu članu smo dovolili posojilo proti vknjižbi na njegovo posestvo, katero pa leži v okolišju dveh okrajnih sodnij. Kako se v takem slučaju napravi predlog za vknjižbo? (H. p. v P.)

Odgovor: Prošnja za vknjižbo zastavne pravice se v vašem slučaju lahko napravi na dva načina. Za vknjižbo namreč lahko prosite pri vsaki sodnji posebej in napravite v ta namen dva ločena samostojna predloga, ali pa prosite za vknjižbo v zemljiških knjigah obeh sodnij z eno samo prošnjo.

Vprašanje 10: Nek posestnik je na novo pristopil k naši zadrugi in je na pristopnico napisal, da velja njegov pristop le tedaj pravomočno, če se mu dovoli plačevati delež v obrokih. Nadzorstvo je to pristopnico označilo kot neveljavno. Načelstvo je pa mnenja, da je pristopnica dobra. Kdo ima prav? (Km. dr. v C.)

Odgovor: Pristop v vsako zadrugo je v smislu združnega zakona le tedaj veljaven, ako se izvrši brezpogojno in brez vseh pridržkov. Dotičnemu članu sicer lahko dovolite v smislu svojih pravil, da plačuje delež v obrokih, toda ta odstavek ne sme biti sprejet v pristopno izjavo. Zato ima vaše nadzorstvo prav, da je omenjeno pristopnico označilo kot neveljavno. Skrbite, da dobite mesto te pristopnice drugo, ki ne bo obsegala nikakih pridržkov.

Vprašanje 11: Član, ki dolguje naši posojilnici neko svoto, od katere ni že dve leti plačal obresti, se nahaja neznano kje v Ameriki. Zadolžnica na osebno poroštvo je že zapadla. Dotičnik ima doma posestvo. Ali bi mogli svojo terjatev zemljeknjižno zavarov-

vati in kako naj bi se to zgodilo, da ne bi bili stroški preveliki? Ali sme njegova žena dati dovoljenje za vknjižbo?

Odgovor: V tem slučaju sta vam na izbero dve poti, po katerih lahko zavarujete svojo terjatev v zemljiški knjigi. Žena si ni sama od sebe upravičena dajati dovoljenje za vknjižbo dolgov na moževem posestvu. To bi smela storiti le tedaj, ako je dobila od njega pravilno pooblastilo, ki vsebuje tudi izrecni dostavek, da je žena upravičena v moževem imenu najemati posojila in dovoljevati vknjižbo teh posojil. Ako ima žena tako pooblastilo, potem napravite zadolžnico na

vknižbo. S to zadolžnico in s pooblastilom naj gre dolžnikova žena k notarju ali sodniji, da se njen podpis poveri. Za tem daste lahko terjatev takoj vknjižiti. Dotičnemu zemljejknjižnemu predlogu je priložiti tudi pooblastilo v izvirniku in prepisu.

Če pa žena ali kdo drugi nima takega pooblastila od vašega dolžnika, morate pri sodniji vložiti tožbo na priznanje omenjene terjatve, ker se dolžnik seveda ne bo zglasil, mu bo sodnija za ta slučaj imenovala kuratorja, in na podlagi sodne razsodbe lahko potem vknjižite zastavno pravico za svojo terjatev na zemljišče dolžnika.

◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ZADRUŽNIŠTVO ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻

Omejujte prodajanje blaga na upanje!

Neštetokrat smo naše konsumne zadruge opozorili v našem listu in v ustnih razgovorih na razne njihove bolezni. Žal naši nasveti ne najdejo zadostnega odmeva.

Kolikokrat smo voditelje konsumov opozarjali na dejstvo, da imajo zasebni trgovci pred zadrugami večinoma eno veliko prednost: trgovec dela z lastnim, zadruga z izposojenim denarjem. Računajte, kaj pomeni v denarju ta prednost: trgovec prodaja lahko in brez vsake težkoče blago toliko odstotkov ceneje, kolikor mora zadruga plačevati obresti za izposojeno glavnico. Iz tega razloga je trgovcu, ki dela z lastnim denarjem, tekmovanje z zadrugo zelo olajšano.

K temu prihajajo še druge važne prednosti: zasebni trgovec je navadno trgovsko izvežban in spreten kot voditelj konsumov in sam svoj gospodar, vsled tega nobenemu odgovoren.

In vendar hočejo voditelji konsumov tekmovati s trgovci. Modrost, previdnost in izkušnja nas drugače učijo.

V bilancah konsumnih zadrug tvorijo zelo velike postavke računi dolžnikov za blago. Kakšno gospodarstvo je to?

Prva skrb dobrega gospodarja mora biti, da postane neodvisen od tujega denara, ker vsaka gmotna odvisnost je združena z omejitvijo lastne svobode.

Kako bomo prišli do tega, če za prodano blago ne dobimo takojšnjega plačila?

Zadruga mora biti vedno dobro preskrbljena z blagom, če hočemo, da uspeva. To blago je pa treba plačati! A s čim, če nimamo denarja in če kupci za blago ne plačujejo?

Zato se mora zadruga zadolževati pri dobaviteljih, kar je zopet nerodna odvisnost. Zadruga ni več svobodna pri izbihi svojih dobaviteljev, da kupuje po prosti volji le od najboljšega ponudnika najboljše blago, ampak iz strahu, da dobavitelj ne ustavi kredita, je prisiljena kupovati le pri njem, čeprav njegovo blago ni niti najboljše kakovosti niti najcenejše.

Tako izgubi konsumna zadruga svojo svobodo in neodvisnost in postane v dejstvu le podružnica svojega bogatega dobavitelja.

Pravijo, da ni mogoče zavračati dosledno kupcev, da bi jim ne zaupali blaga. Če jim zadruga ne kreditira, pa jo zapustijo in gredo k trgovcu.

Pa tudi pošten in soliden trgovec ne bo preveč kreditiral. Zgodovina nas uči, da so zasebniki s takim kreditiranjem mnogokdaj spravljali namenoma kmetsko posest na boben. Saj je bilo to eno najpriljubljenejših sredstev starih oderuhov.

Ali naj sledijo naše zadruge oderuhom na tej poti? Ali nimajo zadruge zraven trgovanja še mnogo važnejši namen, da skušajo povzdigniti нравnost našega ljudstva? In zato morajo z vsem svojim poslovanjem vplivati vzgojevalno na našo javnost in delovati na to, da se zatrejo razvade, ki so našemu ljudstvu v gospodarsko in нравno škodo.

To je seveda težko! In vsak človek ni sposoben, da vodi naše ustanove srečno do ciljev, ki jih hoče doseči zadrugištvo.

Lahko je ustanavljati zadruge, a velika umetnost, jih dobro voditi!

Zadrugi tečaji. Tekom februarja je priredila Zadruga zveza deset zadrugiških tečajev za člane načelstev in nadzorstev pri zadrugah. Ti tečaji so se vršili v Radovljici, v Kranju, v Škofji Loki, v Domžalah, v Cerknici, na Vrhniki, v Črnomlju, v Novem mestu, v Žužemberku in v Trebnjem. Zadrugiški funkcionarji so se teh tečajev v obilnem številu udeležili. Obravnavala so se razna pereča vprašanja, ki se tičejo splošnega stanja naših zadrug in posebej še poslovanja pri zadrugah. Udeležniki so povsod pokazali, da so res pravi zadrugarji, da se zanimajo za vsa vprašanja, ki se tičejo naših zadrug in da hočejo širiti zadrugiško misel med prebivalstvom. Zadruga zveza je z uspehi zadrugiških tečajev zadovoljna.

Posebno pohvalno moramo omeniti zadrugiški tečaj v Kranju, katerega so se udeležili do malega prav vsi člani načelstev in

nadzorstev zadrug v kranjskem okolišu. Žal je morala Zadruga zveza vsled obilnega dela pri Zvezi in pa ker se v marcu že začne delo na polju, vinogradih itd. prekiniti tečaje in bo tiste nadaljevala v jeseni.

Tudi pododbor Zadruga zveze v Mariboru je imel več zadrugiških tečajev s prav dobrim uspehom. V prihodnji številki Narodnega Gospodarja bomo o tečajih v mariborski oblasti prinesli natančnejše poročilo.

Oprostitev trošarine na bencin, ki se rabi za pogon kmetijskih strojev. Po čl. 6. zakona o državni trošarini se ne plačuje trošarina na bencin za pogon mlatilnic in motornih plugov. Poleg navedenih strojev se rabi v kmetijstvu še mnogo drugih strojev, kakor slamoreznice, preše za grozdje, sadje, bučno seme itd., in skuša ministrstvo za kmetijstvo razširiti oprostitve trošarine na bencin tudi za te stroje. Zadruga zveza je dala ministru tozadevne podatke glede raznih strojev, ki jih rabijo kmetijsko-strojne zadruge; opozorila pa je pri tem tudi na pritožbe nekaterih zadrug, ki se pritožujejo, da imajo glavno korist od teh oprostitve le dobavitelji bencina ter da so prošnje za dosego oprostitve od trošarine zvezane s takimi formalnostmi, da rajše zadruge plačajo trošarino, kakor da bi se skušale poslužiti pravice čl. 6. zakona o državni trošarini.

Vas zadrugarjev. Na otoku Hvaru je selo Vela Rudina, ki šteje okroglo 200 ljudi. Od l. 1924 je celo selo Vela Rudina osnovalo zadrugo pod imenom Seoska zajednica. V to zadrugo so vstopile vse družine razun ene. Imajo sicer še neznatna denarna sredstva, toda vso vaško imovino so prenesli v zadrugo, med drugim tudi štiri vaška zemljišča v izmeri 265.000 m². Ta zadrugiški prostor bo služil za izkoriščanje rožmarinovih plantaž, za apnenico in za razne druge potrebe zadruga oziroma vasi. Zadruga dobavlja tudi za vse vaščane gospodarske potrebščine, ta-

ko, da se okrog nje in potom nje vrši vse vaško gospodarsko življenje. Potom zadruga skušajo zidati šolo, popraviti cerkev in graditi pota. Seveda jim pomagajo pri tem domačini, ki so naseljeni v Ameriki in pošiljajo zadrugi prispevke v dolarjih. Zadruga se nadalje bavi tudi z ribarstvom, čebelarstvom, vinarstvom in z izdelovanjem olja.

Počasi ali urno postrezati. V Ameriki mnogo razpravljajo o psihologiji prodajanja, t. j. kako naj si pridobi prodajalec zaupanje nakupovalcev, ali naj postreza urno ali pa naj vzbuja v nakupovalcih večje zanimanje in jih zadržuje čimdalje časa v trgovini. Ako se postreza urno, se v gotovem času odpravi mnogo kupovalcev in proda lahko mnogo robe; ako se postreza počasi, opozarja nakupovalce tudi na drugo robo v trgovini in jih zainteresira za to in ono, bodisi za takojšnji, bodisi za kasnejši nakup, se odpravi manje strank v daljšem času in se morda celo manje proda, toda stranke se bolj priveže na trgovino. Američani so vnetejši za drugo, počasnejšo metodo, ker jim je več za stalne odjemalce, nego za cele mase priložnostnih nakupovalcev. Američani so torej kot trgovci povsem individualisti. Stranke, ki so bile dobro postrežene in opozorjene na različno robo, se rade vračajo. Za trgovca je vsekakor ugodneje, da ista stranka kupi več reči, nego ako kupuje v velikem številu odjemalcev vsak zase vedno le posamezne predmete. Seveda je treba znati odjemalca opozarjati na razne predmete robe; kdor tega ne zna, je lahko samo nadležen ter le krati svoj čas. Prodajalec, ki ne pušča nakupovalcev iz trgovine ter jih nadleguje z brezkončnim razkazovanjem in ponujanjem tega ali onega, dasi stranka izjavlja, da se ji mudi in da ne

potrebuje ničesar, tak prodajalec odjemalce celo odbija in oznevolja. Le prodajalec, ki pozna značaj in razmere svojih obiskovalcev, lahko zadene vselej pravo pot do uspeha. Ta pot je torej včasih počasna, včasih nagla, kakršen je pač človek, s katerim ima prodajalec opraviti.

Domači hranilniki. Tovarna na Češkem, kjer smo naročili domače hranilnike, nas je obvestila, da je odposlala del naročenih hranilnikov, t. j. 300 komadov. Hranilnike bomo odposlali zadrugam po vrsti, kakor so jih naročale. Tudi ostali hranilniki bodo v najkrajšem času izgotovljeni. Prepričani smo, da bodo zadruga, ki so za začetek naročile le manjše število hranilnikov, zahtevale nove hranilnike, ker bo povpraševanje po hranilnikih veliko.

Kolkovanje vlog na Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Na mnoga vprašanja glede kolkovanja navedenih vlog sporočamo tem potom, da vlog na okrožni urad za zavarovanje delavcev ali na osrednji urad v zmislu § 189 zakona o zavarovanju delavcev ni treba kolkovati niti delodajalcem niti delojemalcem.

Stanje zadružništva v Bolgariji. V teku prejšnjega leta je bilo v Bolgariji ustanovljenih 209 novih zadrug. Največ je bilo ustanovljenih kreditnih zadrug 79, druge pa so večinoma obrtne zadruga. Obrtniki sami čutijo, da si morejo izboljšati svoj položaj edino le potom zadrug.

Znižanje obrestne mere. V strokovnih listih čitamo, da se opaža vse povsod stremjenje po znižanju obrestne mere. V zadnjem času so poljske banke t. j. predvsem Gospodarska banka in Poljedelske banka sklenile znatno znižanje obrestne mere za kredite.

.....

© © © © © GOSPODARSTVO. © © © © ©

Zadolževanje na kmetih v Sloveniji. Leta 1918 ni bila razpisana nobena dražba; leta 1919 15 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin je znašala 21.975 Din; leta 1920 18 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin 99.971 Din; leta 1921 37 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin 345.271 Din; leta 1922 67 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin 1.948.039 Din; leta 1923 76 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin 7.637.773 Din; leta 1924 210 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin 30.800.912 Din; leta 1925 481 dražb, cenilna vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin 58.962.934 Din.

V letu 1925 (v oklepaju so podatki za leto 1924) sta bili v okrožju deželnega sodišča v Ljubljani 102 dražbi; cenilna vrednost 18 milijonov 291.410 Din (44 ozir. 5.630.651 Din); v okrožju okrožnega sodišča v Celju 129 dražb cenilna vrednost 16.986.028 Din (25, oz. 11.070.067 Din); teritorij okrožnega sodišča v Mariboru 167 (72), cenilna vrednost 19 milijonov 165.849 Din (12.163.484 Din); teritorij okrožnega sodišča v Novem mestu 83 dražb (42), cenilna vrednost 4.519.647 Din (1 milijon 936.710 Din).

V letu 1925 je torej naraslo število dražb za 100 odstotkov, vrednost prezadolženih zemljišč in pritiklin se je tudi podvojila (od 30 na 59 milijonov dinarjev).

Prav polagoma gre nekoliko na bolje.

Gospodarska posvetovanja Društva narodov v Rimu. Gospodarski komite Društva narodov je imel v tednu od 25. februarja do 3. marca svoje pomladansko zasedanje in sicer v Rimu. Posvetovanju sta prvič prisostvovala zastopnika Nemčije in Avstrije. Povdariti je treba, da zastopniki različnih držav

v tem komiteju ne zastopajo svojih vlad, temveč svoja lastna naziranja, katera pa je z ozirom na uradni položaj posameznih članov smatrati za več ali manj oficijelna. Posvetovanja pomladanskega zasedanja so se nanašala na sledeča važna mednarodna vprašanja: načrt mednarodne konvencije za ukinitve uvoznih in izvoznih prepovedi, izenačenje meničnih zakonov, izvršljivost razsodb, izrečenih s strani razsodišča na podlagi tozadevne klavzule v trgovinskih pogodbah, omejitve napačnih carinskih deklaracij, izvedba konvencije poenostavljenja carinskih formalitet in vprašanje mednarodne naselitvene pravice. Poleg tega se je razpravljalo o pripravi za mednarodno gospodarsko konferenco, od katere se pričakuje velik uspeh. Delokrog gospodarskega komiteja se bo v bodoče znatno povečal, ker bo tej instituciji poverjena naloga, da izvede načela in uresniči trgovsko političen program, ki se bo določil na mednarodni gospodarski konferenci. Rimsko zasedanje je pokazalo, da internacionaliziranje trgovinske pogodbe hitro napreduje. Vpliv Društva narodov se različno uveljavlja. Tako vidimo, da število držav, ki so akceptirale določila konvencije za poenostavljenja carinskih formalitet ali pa načela gospodarskega komiteja glede naselitvene pravice, hitro raste. Tudi glede drugih mednarodno gospodarskih vprašanj se pričakuje sličen uspeh, k čemur bo mnogo pripomogla mednarodna gospodarska konferenca, ki se bo vršila meseca maja v Genfu.

Carina na čilski soliter se ukine. Ministrski svet je na predlog kmetijskega ministra ukinil z veljavnostjo 2. marca t. l. carino na čilski soliter. Uvozna carina je dosedaj znašala 132 Din za 100 kg ali okrog 40% vrednosti gnojila samega. Vsled tega je ma-

lodane onemogočila uvoz tega za kmetijsko produkcijo neobhodno potrebnega sredstva. Čilski soliter je namreč najučinkovitejši in najhitreje delujoče dušično gnojilo, ki izredno ugodno vpliva na razvoj in rast vseh zelenih delov rastlin. Vsled njegovega hitrega delovanja ga naši kmetovalci rabijo predvsem spomladi, da nudijo rastlinam potrebne dušične prehrane.

Naša zunanja trgovina l. 1926. Po zaključnih uradnih podatkih je znašala naša zunanja trgovina v l. 1926 7632 milijonov dinarjev uvoza in 7818 milijonov dinarjev izvoza, bila je torej za 186 milijonov dinarjev aktivna. Natančnejše številke so: 7 milijard 631,779.276 in pa 7 milijard 818,180.094. Ugodni zaključek letne bilance je bil omogočen šele s potekom trgovine v zadnjem četrtletju, ker je bil izkazan še v septembru pasivni saldo 88,8 milijonov dinarjev. Ni se toliko zvišal izvoz kot se je znižal uvoz; kajti lani smo uvozili za 1.086.300.000 dinarjev manj kot v letu 1925. V prvih letih po vojski je bila naša zunanja trgovina vsled obče blagovne lakote zelo pasivna, v začetku v razmerju 38 : 100 (torej na 38 Din izvoza 100 Din uvoza), se je nato dvignila do razmerja 116 : 100 v letu 1924, je padla na 102 : 100 v letu 1925 in izkazuje za lani tudi še majhen aktivni saldo.

Kakšen denar imajo v Albaniji. Te dni je vzbudilo vprašanje Albanije veliko krika. Brali smo, da si je znala osvojiti Italija v Albaniji vse gospodarsko življenje. Pri tem bi nehote mislili, da je gospodujoči denar v Albaniji lira. Pa ni tako. Od turških časov sem pozna Albanec samo zlato valuto, papirnatega denarja ne mara, pa naj bo te ali one vrste. Ko je prišla med vojsko v Albanijo avstrijska papirna krona, so se je znali Albanci hitro iznebiti in so namesto nje lepo shranili 12 milijonov avstrijskih srebrnih kron, ki so jih polagoma prinesle avstrijske čete tja dol. In tako se je zgodilo, da je postala avstrijska

srebrna krona, ki je prišla doma v Avstriji popolnoma iz prometa, v Albaniji splošno plačilno sredstvo in da je kot taka ostala tudi do današnjih dni. Njeno razmerje do švicarskega franka je 45 : 20; to se pravi: za 45 srebrnih kron dobiš 1 zlati novец za 20 švicarskih frankov ali pa 20 srebrnih frankov. Albanija ni imela do leta 1925 nobene oficijelne valute; tega leta je sprejela zlati frank, kar je isto kot švicarski frank.

Pod zaščito Zveze narodov je nastala na koncu leta 1925 Albanska Narodna banka. Njen duševni povzročitelj je bil nekdanji finančni sosvetovalc Holandec Hunger, ki je že leta 1923 nasvetoval Zvezi narodov ustanovitev albanske emisijske banke, na podlagi skušenj, ki si jih je v Albaniji pridobil. Načrt je pa napravil ravnatelj Belgijske narodne banke Albert Janssen. Anglija in Francija sta pozitivno odklonili vsako soudeležbo — Italiji na ljubo —; Albanija sama je udeležena pri Narodni banki z 49 odstoki, Italija s 25, Jugoslavija z 10, ostalo pride na Švico in Belgijo. Ves razvoj pa kaže, da je tudi onih »albanskih« 49 odstotkov po večini v italijanskih rokah. Zveza narodov je poverila vodstvo banke italijanski bančni skupini. Glavni sedež banke je v Tirani, sedež upravnega sveta je pa v Rimu! Delovanje banke se je pričelo 1. januarja 1926. Sredi marca 1926 so pričeli z emisijo albanskega papirnatega denarja. Glasom pravil so izdali bankovce po 5, 20 in 100 zlatih frankov. Napis in označba vrednosti sta v albanskem in v italijanskem jeziku. Od zlatih novcev so nakovali doslej samo majhno število novcev po 100 frankov, s sliko predsednika. Navadno nosijo te novce ženske za okrasek, in jih zato ni skoraj nič v prometu. Kovanje novcev po 20 frankov je napovedano za prihodnje mesece. Kot drobiž služi denar iz niklja, lek imenovan, s sliko Aleksandra Velikega! Ima vrednost starega turškega piastra ali vrednost 20 centimov,

torej petino franka; 5 letok je 1 zlati frank. V prometu so še novci po pol in po četrt leka, torej po 10 in po 5 švicarskih centimov.

Doslej je vpeljan albanski papirni denar na borzali v Milanu in v Trstu; torej spet Italija. Razen glavnega zavoda v Tirani obstoji samo še ena podružnica banke v Draču. Hočejo pa vpeljati podružnice v vseh večjih krajih Albanije.

Poleg Albanske Narodne banke obstoji od leta 1925 naprej v Skadru Srbsko-albanska banka in v zadnjem času v Draču tudi podružnica Atenske banke. Z vladnim sklepom od 30. oktobra 1926 se je odredila tudi ustanovitev Albanske agrarne banke z glavnico 10 milijonov zlatih frankov.

Ponudbe tujega kapitala. Zadnje čase se obračajo razne inozemske finančne grupe iz Angleške in Nemčije s ponudbami za plasiranje kapitala v večjih industrijah. Obrestna mera je 8% in 9%. Posebno za Južno Srbijo se interesira nemški kapital. Tudi Italijani skušajo posebno v Primorju zainteresirati naše pridobitne kroge za večja podvzetja, v katera bi vložili svoj kapital predvsem za brodarstvo in ribarstvo. Toda napram italijanskemu kapitalu je postala naša javnost iz razumljivih razlogov zelo oprezna.

Vsekakor pa kaže tuj kapital že tudi pripravljenost, da se v svrhu investicij vложи v naši zemlji za daljšo dobo in tudi po nižjih obrestih t. j. po 6% do 7%.

Sueški prnkop. Leta 1925 je šlov skozi Sueški prekop 5337 ladij z vsebino 26,761.935 registerton, leta 1926 pa 4980 ladij z vsebino 26,060.337 ton. Lansko leto je bilo torej nekoliko slabše ko leto 1925, ki je bilo prav posebno dobro. Vendar pa vidimo, da je bila povprečna prostornina ladij lani večja kot predlanskim, 5233 ton napram 5014 tonami; tako visoka povprečnost doslej še ni bila dosežena. Seveda morajo prekop neprestano razširjevati, poglobljati, čistiti. V začetku —

prekop je bil zgrajen leta 1879 — je znašala širina na vrhu 22 metrov, globina pa 8 metrov. Sedaj so globino poglobili na 10 in pol metrov in jo nameravajo še povečati; širina na dnu znaša sedaj najmanj 45 metrov, na nekaterih točkah tudi 60 metrov, širina na gladini se menjava od 120 do 140 metrov, tudi do 160 metrov.

Glede prometa je Anglija daleč pred vsemi drugimi državami, njen promet skozi prekop je znašal leta 1925 tri petine vsega prometa. Osupnejo nas visoki holandski odstotki; od Nemčije, Francije in Italije bi pričakovali več, od Japonske manj. Ameriška, norveška in švedska zastava pa vejejo itak po vseh svetovnih morjih. Tale je slika prometa v letu 1925, po odstotkih ton:

Anglija 59.9%, Holandska 10.1, Nemčija 6.7, Francija 6.1, Italija 5.3, Japonska 4.0, Zedinjene države 3.0, Norveška 1.4, Švedska 1.0, druge države 2.5%.

Izplačila Nemčije na račun reparacij. Pariški generalni urad za izplačila reparacij objavlja službeni komunikacije o dosedanjih izplačilih, katera je izvršila Nemčija na račun reparacij. Glasom tega poročila je na račun reparacij dobila Francija: 40,640.497 zlatih mark, Velika Britanija 20,162.784 zlatih mark, Italija 4,401.261, Belgija 4,404.492, Jugoslavija 2,279.680, Zedinjene države 5,996.287, Rumunija 714.903, Japonska 1,686.577, Grška 26.877, Portugalska 459.691, Poljska 36.397, skupno je torej plačala Nemčija na račun reparacij 81,033.425 zlatih mark.

Hranilne vloge pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji. Po izkazu delegacije ministrstva financ so znašale hranilne vloge in vloge v tekočem računu pri vseh 25 regulativnih hranilnicah v Sloveniji l. 1926 Din 545 milijonov 112.414.—.

Kako so hranilne vloge naraščale v zadnjih letih, je razvidno iz naslednje tabele. Hranilne vloge so znašale:

l. 1923	204,508.232 Din
l. 1924	301,856.277 „
l. 1925	419.620.705 „
l. 1926	545,112.414 „

Največ hranilnih vlog izkazuje mestna hranilnica v Ljubljani, namreč 244,835.509.— Din, potem pridejo: mestna hranilnica v Mariboru z 65,148.913 Din, hranilnica mestne občine celjske z 32,180.380 Din, mestna hranilnica v Kranju z 24,486.377 Din, mestna hranilnica v Novem mestu z 22,853.245 Din in mestna hranilnica v Kočevju z 20,099.614 Din. Druge imajo hranilnih vlog izpod 20 milijonov Din.

Izkoriščanje vulkanične sile. V Filadelfiji v Ameriki je predaval italijanski strokovnjak Brazzuri o izkoriščanju vulkanskih izbruhov za proizvodnjo električne sile. Po njegovih računih ima samo ognjenik Etna na Siciliji zadosti energije, da bi lahko gonila vse železnice Italije, Francije, Avstrije in Nemčije. Že danes daje Etna energijo za obratovanje večjega števila manjših železnic v južni Italiji. Torej se nam ni treba bati, če bo premoga zmanjkalo. Poleg vulkanične sile bomo pa razpolagali še z raznimi drugimi močmi; iz vode in zraka bomo sestavljali sintetični alkohol, ki nam bo gonil stroje, ujeli bomo solnične žarke, zračno elektriko itd.

Avstrijskim mlinom se slabo godi; zato se bodo združili v centralno organizacijo. — Budimpeški velemlini, 7 jih je, so premleli lani 2,400.000 met. stotov pšenice.

To je banka! Skupni depoziti National City Banke v New Yorku so narasli na koncu leta 1926 na 1083 milijonov dolarjev. To je prvi slučaj, da so prekoračili depoziti kakšne ameriške banke 1 milijardo.

Svinca so producirali leta 1923 1,187.000 ton, nato 1,291.000, 1,499.000 in leta 1926 1,670.000 ton. Vidimo, da se cink in svinec vzporedno dvigata, samo da je svinec zmeraj spredaj. Pri svincu je napredovala zlasti ameriška produkcija; poleg Zedinjenih držav tudi v Mehiki in Kanadi.

Bakra so napravili leta 1923 1,300.000 ton, leta 1924 1,500.000 ton, l. 1925 1,600.000 in leta 1926 1,700.000 ton. Razvoj gre tudi pri bakru navzgor, a je zelo enakomenen. Dvig produkcije je bil največji v Zedinjenih državah, drugod ne posebno. Domači ameriški konsum se je od leta 1925 do leta 1926 dvignil od 700.000 na 800.000 ton, eksport je pa istočasno padel od 480.000 na 400.000 ton.

Razvoj aviatike. Britanska vlada je izdala spis o razvoju mednarodnega zračnega prometa. Prevožene črte na vsem svetu so v zadnjih štirih letih narasle od 1,170.000 milj na 12,480.000 milj. 1 milja je 1609 m. Leta 1919 je prišla ena smrtna nezgoda na 168.000 prevoženih milj, leta 1926 pa šele na več kot 1 milijon milj. Varnost zračnega prometa se je v primeri z varnostjo na železnici ali na parniku tako zelo dvignila, da plačaš danes dosti večjo zavarovalnino za železniško ali parniško vožnjo kot za zračno. Zanimivo je, da se vrši danes večji del denarnega transporta med Londonom in evropskim kontinentom že po zraku. Poglejmo seznam blagovnega zavarovanja iz Londona ven:

	Železniški in morski promet	Zračni promet
London—Paris	6 šil. 8 pence	2 šilinga
London—Amsterdam	6 šil. 8 pence	3 šilingi
London—Köln	7 šil. 6 pence	4 šilingi
London—Zürich	7 šil. 6 pence	5 šilingov

Zlasti nas osupne velika razlika pri prometu iz Londona v Pariz. 20 šiling. = 1 funt = 275 do 280 dinarjev; 1 šiling ima 12 pence.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagradcu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1927 ob 3. uri pop. v hranilniščnem prostoru. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Grizah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. aprila 1927 ob 8. uri v posojilničnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Potrdjenje rač. zaključka za leto 1926. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Breznu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. marca 1927 ob 2. uri popoldne v župnišču Brezno. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti in predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobrni, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1927 ob 8. uri popoldne v hiši g. Stanko Cviki. 1. Poročilo načelstva. 2. Potrdjenje rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Sprememba pravil. 6. Poročilo o reviziji. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Zireh, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. aprila 1927 ob 18. uri pop. v združnem prostoru Stara vas 10. 1. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice pri Sv. Boštenu pri Središču ob Dravi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1927 ob pol 9. uri v posojilničnih prostorih v Jastrebi. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Cerkljo, r. z. z. n. z., se bo vršil na Cvetno nedeljo 10. aprila 1927 ob 11. uri dop. v šoli. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

XX. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Bučki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 v posojilniških prostorih ob 3. uri popoldne. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Radovljici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. aprila 1927 ob pol 8. uri dop. v združnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 12. maja 1927 ob 8. uri dop. v prostorih Josipa Perne iz Ponove vasi št. 27. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev

rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Branje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. aprila 1927 ob 15. uri v društveni hiši. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Izprememba pravil. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vodica, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. marca 1927 ob 3. uri pop. v vel. dvorani Kat. doma v Vodica. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Živnorejske zadruge v Vodica, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. marca 1927 ob 4. uri pop. v vel. dvorani Kat. doma v Vodica. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Vodica, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 10. aprila 1927 ob 3. uri pop. v vel. dvorani Kat. doma v Vodica. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Boli cerkvi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. marca 1927 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zibiki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. aprila 1927 ob pol 8. uri v hranil. prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev nadzorstva in načelstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. maja 1927 ob 8. uri zjutraj v uradnem prostoru posojilnice. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Sklepanje o spremembi pravil. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Soštanja, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 1. maja 1927 ob 9. uri popoldne v poslovnem prostoru. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem običnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 24. aprila 1927 ob 3. uri popoldne v združni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1926. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Živnorejske zadrage za Selško dolino v Selcih, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. aprila 1927 ob pol 8. uri dop. v društveni dvorani v Selcih. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Revizijsko poročilo. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadrage zveze kmet. podr. hutomerskega okraja v Radincih, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 10. aprila 1927 ob 8. uri pri g. Horvat Kapelo. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrdilo rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Zadrugi predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Izprememba pravil. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Sv. Lovrencu na Pohorju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 19. marca 1927 ob pol 9. uri po rani sv. maši v posojilniških prostorih v župnišču. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Čevljarske gospodarske zadrage v likvidaciji v Trzinu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. marca 1927 ob 9. uri zjutraj na galeriji »Našega Doma« v Trzinu. 1. Poročilo likvidatorjev o končani likvidaciji. 2. Sklepanje o shrambi poslovnih knjig.

18. redni občni zbor Ljudske posojilnice v Logatcu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 3. aprila 1927 ob 15. uri v župnišču v Gorenjem Logatcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrdjenje rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Homcu, r. z. z. n. z., se bo vršil 3. aprila 1927 ob pol 11. uri dopoldne v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev dveh nadzornikov. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Živnorejske zadrage na Homcu, r. z. z. o. z., se bo vršil 3. aprila 1927 ob 11. uri dopoldne v hranilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev dveh odbornikov. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Električno-strojne zadrage v Smarci, r. z. z. o. z., se bo vršil 3. aprila 1927 ob 15. uri pop. v cerkvenišču na Homcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev nadzorstva. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadrage v Smarci, r. z. z. o. z., se bo vršil 3. aprila 1927 ob pol 16. uri popoldne v cerkvenišču na Homcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Bikorejske zadrage v Dragotinici, r. z. z. o. z., se bo vršil na velikonočni ponedeljek ob 14. uri pri bikorejcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrdilo rač. zaključka za leto 1926. 3. Nakup bika. 4. Zadrugi predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 18. aprila 1927 ob 3. uri pop. v posojilničnem prostoru. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrdjenje rač. zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadrage v Kovtah pri Logatcu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. maja 1927 ob 3. uri pop. v prostorih g. Antona Kunc, Rovte št. 102. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Čevljarne v Radovljici, r. z. z. o. z. v likvidaciji se bo vršil dne 23. marca 1927 ob 8. uri v prostorih Kmetijske zadrage v Radovljici. Dnevni red: Ugotovitev sklepa o likvidaciji, o poravnavi obveznosti in določilo, kdo bo sprejel v shrambo knjige.

Redni občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 24. aprila 1927 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih na Starem trgu. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za 2. upravno leto 1926. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. marca 1927 ob 2. uri pop. v zadrugi pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1926. 3. Slučajnosti.

